

ÇOCUK EĞİTİMİNDE SINIRLAR

İLKOKUL ÖĞRETMEN

SAMSUN
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

2023-2024

SINIR NEDİR

Bireyin kendi varlığını diğer bireylerden ayırt etmeyi, haklarının nerede başlayıp bittiğini anlamayı sağlayan kurallar bütünüdür.

Çocuklar sınırlara ihtiyaç duyarlar. Öğrenciler, belirgin sınırlar sunulduğu zaman davranışlarıyla ilgili önemli noktaları anlamaya başlarlar. Kendilerinden ne beklendiği, kontrolün kimde olduğuyla ilgili bilgi sahibi olurlar.

Sınırlar, öğrencinin kendisini ve iç dünyasını anlamasına yardımcı olur. Yapabileceklerini fark ederek öğrenme becerilerini geliştirir.

Öğrenciye neyi yapmaması gerektiğini söylemektense önemli olan ona niçin yapmaması gerektiğini davranışlarımızla ve sözel olarak aktarabilmektir.

SINIR KOYMA AŞAMALARI

Davranışı Tanımlama:

Çocuğun anlaşıldığını ve hangi davranışından dolayı uyarıldığını daha net anlaması amacıyla yapılır. Kısa cümlelerle görülen şey söylenir, tahmin ve yorum yapmaktan kaçınılır. Çocuğun davranışları, sözleri, duyguları yansıtılır.

Sınırı İfade Etme:

Kural çocuğa net ve açık şekilde söylenir. Ses tonunun sakin olmasına dikkat edilmelidir. Sınırları açıklarken BİZ denilmesi sınırların herkes için olduğunu çocuğun anlamasını sağlar!

Seçenek Sunma:

Yeni bir davranış seçeneği verilir. Verilen seçenek; Doğal, Mantıklı, Ceza anlamı olmayan, Kabul edilebilir, Olumlu cümlelerle ifade edilmelidir.

Kararı Uygulama:

Çocuk sınıra uymamaya devam ediyorsa hemen sonuçlarına katlanması sağlanmalıdır. Nazik, sevecen ve kararlı olunmalıdır.

SINIR TÜRLERİ NELERDİR

Çok Kısıtlayıcı Sınırlar

- Denemek ve keşfetmek için çok az özgürlük vardır.
- Öğrenme ve sorumluluk kazanmayı engeller, isyanı arttırır.

Çok Geniş Olan Sınırlar

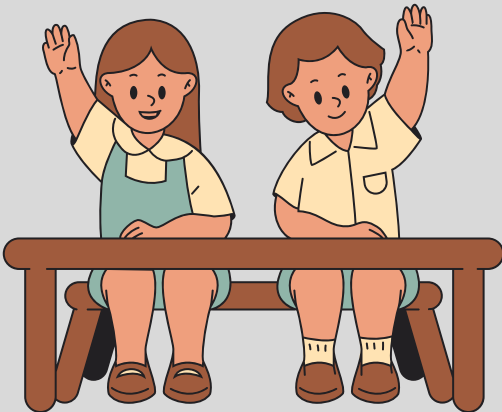
- Denemek ve keşfetmek için çok fazla özgürlük vardır.
- Öğrenme ve sorumluluk kazanmayı engeller, aşırı denemeyi(test etme) arttırır.

Tutarsız Olan Sınırlar

- Tutarsız özgürlük vardır.
- Sonuçları: Öğrenme ve sorumluluk kazanmayı engeller, deneme ve isyanı arttırır.

Dengeli Sınırlar

- Sorumluluklara dayanan özgürlük vardır.
- Öğrenme ve sorumluluk kazanmayı arttırır, işbirliğini yüreklendirir.

SINIR KOYMANIN YARARLARI

- Sınırlar öğrencilerin öz denetim becerileri geliştirmesine yardımcı olur.
- Sınıfta oluşturulan sınırlar etkili sınıf yönetimine olanak sağlar.
- Sınırlar, çocukları hem fiziksel hem psikolojik anlamda güvende hissettirir.
- Çocuk, kuralları ve kurallara uymanın önemini öğrendiği için okulun kurallarına da uyum sağlar, sosyal becerileri gelişir.
- Kurallara uyum öğrenciler arasında yaşanabilecek problemlerin önüne geçer, daha huzurlu bir okul ortamı sağlar.
- Öğrencilere hayatta her zaman seçim yapma şanslarının olduğunu ve yaptıkları seçimler sonucunda sorumluluk almaları gerektiğini öğretir.
- Öğrenciler, sınırlar sayesinde istedikleri her şeye her an ulaşmalarının mümkün olmadığını öğrenir.

ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

- Öğrencinin yaşına ve gelişim özelliklerine uygun olmalıdır.
- Anlaşılır, kararlı ve tutarlı olunmalıdır.
- Sürece öğrenciler de dahil edilmelidir.
- 'Hayır' kelimesi gerçekten gerekli olduğu durumlarda kullanılmalıdır.
- Sınırlar sorun anında değil sonrasında ve uygun görüldüğü zaman konulmalıdır.
- Sınırlar gerekçeleri ile birlikte öğrencilere açıklanmalıdır.
- Gerekli durumlarda sınırlar revize edilebilmelidir.
- Öğrencilerin sınırları benimsemesi için öğretmen rol model olmalıdır.

- Öğretmenler arasında oluşturulacak ortak bir dille sınırlar belirlenmeli, kurallar başka kişiler tarafından değiştirilmemelidir.
- Sınırlar tartışma veya kriz anlarında oluşturulmamalıdır.
- Herkesin sakin olduğu ve birbirini dinlediği anda kurallar gözden geçirilerek tekrar değerlendirilmelidir.
- Sınırlar, sadece öğrencileri kontrol etmek için kullanılırsa, onların kendilerini keşfetme süreci engellenmiş olur. Bu nedenle, sınır koyarak neyin hedeflendiği ve sınır koymanın hangi durumları kapsadığına dikkat edilmelidir.